

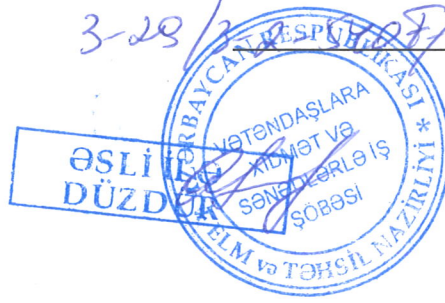
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

2208 2024-cü il tarixli

3-29/2024 nömrəli əmrinə

50 nömrəli əlavə

“Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti elektromexaniki”

ixtisası üzrə

Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Mündəricat

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlar	3
2. Ümumi Məlumat	5
3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri	6
4. Peşənin profili və tələb olunan səriştələr	6
5. Proqramın təlim nəticələri.....	9
6. Tədris planı (modul strukturu)	10
7. Modul spesifikasiyası	12
8. Attestasiya və qiymətləndirmə.....	27
9. Tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər	27
10. Təvsiyə edilən alət və avadanlıqların siyahısı	28

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlar

PEŞƏ STANDARTI – konkret peşə sahəsi üzrə işçinin yerinə yetirməli olduğu işin məzmununa və əmək şəraitinə qoyulan minimum tələblərin məcmusudur;

SERTİFİKAT – müəyyən istiqamət üzrə təlim nəticələrinin əldə edilməsini təsdiq edən sənəd;

BACARIQ – tapşırıqların yerinə yetirilməsi və problemlərin həll edilməsi üçün biliklərin tətbiqini və təcrübənin istifadəsini özündə birləşdirir. Bacarıq minimal vaxt və enerji (və ya hər ikisini) sərf etməklə, əvvəlcədən müəyyən edilmiş nəticələrin əldə olunmasına yönəldilmiş xüsusiyyətdir.

BİLİK – təlim (öyrənmə) prosesi vasitəsilə informasiyanın mənimsənilməsinin nəticəsidir. Bilik fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı fakt, prinsip, nəzəriyyə və praktikanın əsasını təşkil edir.

KOMPETENSIYA (SƏRİŞTƏ) – şəxsin müvafiq bilik, bacarıq və yanaşmadan istifadə edərək, fəaliyyəti peşəkar mühitdə tələb olunan standartlara uyğun icra etmə bacarığıdır;

TƏLİMİN NƏTİCƏSİ – təhsilalanın nələri bildiyini, mənimsədiyini və təlim prosesini bitirdikdən sonra nəyi edə biləcəyini göstərən, eləcə də bilik, bacarıq və kompetensiyaları (sərişteləri) müəyyən edən göstəricilərdir;

QIYMƏTLƏNDİRMƏ MEYARLARI – tədris kursu və ya modulu çərçivəsində nəzərdə tutulan təlim nəticələrini təhsilalan tərəfindən hansı səviyyədə mənimsənilməsini müəyyən etmək məqsədi ilə qiymətləndirən tərəfindən istifadə olunan ölçü vahidləridir;

ƏMTT- Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizlik Texnikası;

BURĞAC: Bərkidici hissələrin açılması və bağlanması üçün istifadə olunan kiçik alət;

DİAFRAGMA: İşıq şüasını tənzimləmək üçün istifadə olunan mikroskopun bir hissəsi;

ENDOSKOP: Tibb sahəsində insanın orqanlarını yoxlamaq üçün istifadə olunan avadanlıqlar qrupu;

ƏŞYA KÜRSÜSÜ: Mikroskopun ştativə birləşdirilən hissəsi;

FƏRDİ MÜHAFİZƏ VASİTƏLƏRİ (FMV): İşçinin sağlamlığını və təhlükəsizliyini iş prosesinin və ətraf mühitin zədələyici faktorlarından qorumaq məqsədilə işçi tərəfindən istifadə edilən geyim, alət, vasitə, avadanlıq və cihazlar;

FÖVQƏLADƏ HAL: İş yerində meydana gələ biləcək yanğın, partlayış, təhlükəli kimyəvi maddələrdən yaranan yayılma, təbii fəlakət kimi təxirəsalınmaz müdaxilə, mübarizə, ilk yardım və ya təxliyə vacib olan hadisələr;

HERMETİKLİK: Naqıl və ya metalın qaz və mayeni buraxmayan, sıx qapadılmış və hava keçirməyən xüsusiyyəti;

KABEL ÖTÜRÜCÜ: Elektrik enerjisinin ötürülməsini və paylanmasını həyata keçirən alət;

KLAPAN: Maşın və boru kəmərlərində qaz, buxar və ya maye axınını tənzimləmək məqsədi ilə axın kəsiyinin sahəsini dəyişən hissə.

2. Ümumi Məlumat

Təhsil proqramı Azərbaycan Respublikasının “Təhsil haqqında” və “Peşə təhsili haqqında” qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”, “Peşə təhsilinin dövlət standartları”nın tələblərinə uyğun hazırlanmışdır.

Təhsil/təlim proqramının məqsədi Əmək bazarının tələblərinə uyğun “Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti elektromexaniki” peşəsi üzrə rəqabətqabiliyyətli kadrlar hazırlamaqdır.

Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):	030414
İxtisasın adı:	Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti elektromexaniki
İxtisas qrupu:	Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti
Peşə təhsili pilləsi üzrə səviyyə:	Texniki / peşə təhsili
Məşğulluq təsnifatında kodu:	7421
ISCED kodu:	0214 Handicrafts
Qəbul şərtləri:	Tam orta təhsil bazası haqqında sənəd
Peşə üçün spesifik tələblər:	Müəyyən edilməmişdir
Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsində (AzMKÇ) səviyyəsi:	4
Təhsil müddəti:	1 il

3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri

Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti elektromexaniki avadanlıqların nasaz hissələrini müəyyən edir, təmir edir və onlara texniki xidmət göstərir.

Onlar üçün təcrübə və təlimlər əsasında karyera yüksəlişi və özünüməşğulluq üçün əlverişli imkanlar mövcuddur.

4. Peşənin profili və tələb olunan səriştələr

4.1. Vəzifə və funksiyalar

Vəzifələr		Fəaliyyətlər		Qiymətləndirmə meyarı	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Təsviri
A	Problemi müəyyən etmək üçün hazırlıq işlərini bacarır	A1	Müvafiq sxem və təlimatları oxuyur	A1.1	Effektiv yoxlanış və təmirə lazım olan alət, avadanlıq və sınaq qurğularını müəyyən edir
				A1.2	Problemləri müəyyən etmək üçün müvafiq sxem və təlimatları oxuyub şərh edir
				A1.3	Aparat və proqram səviyyəsində meydana çıxmış sadə nasazlıqları müəyyən edir
B	Avadanlıq və cihazlarda nasazlıqları aşkarlamağı bacarır	B1	Funksional ölçü cihazları və analizatorları istifadə edir	B1.1	Funksional ölçü cihazları və analizatorları müvafiq qaydada istifadə edir
				B1.2	Yaranmış nasazlıqları müvafiq qaydada aşkar edir
				B1.3	Müvafiq diaqnostika metodunu seçir
				B1.4	Problemi müəyyən etmək üçün nasaz hissəni müvafiq qaydada yoxlayır
C	Nasazlıqların aşkarlanmasını bacarır	C1	Yoxlama nəzarət işlərini aparır	C1.1	Təmir prosesi üçün lazımı vəsaitlərin mövcudluğunu yoxlayır
				C1.2	Avadanlığı təmirə qəbul edərək, yoxlama nəzarət işlərini aparır
				C1.3	Tibbi elektron aparatlarda xarakterik nasazlıqları müəyyən edir

				C1.4	Tibbi elektron aparatların təmiri üçün aparatın elektron sxemini şərh edir
Ç	Təmir işlərini yerinə yetirməyi bacarır	Ç1	Elektron detallarını dəyişdirir	Ç1.1	Elektron platalarda təmir texnoloji işləri həyata keçirir
				Ç1.2	Elektron detalların dəyişdirilməsini həyata keçirir
				Ç1.3	Təmindən sonra yoxlama və sınaq işlərini həyata keçirir
D	Tibbi avadanlıqlara texniki xidmət etməyi bacarır	D1	Texniki göstəriciləri müəyyən edir	D1.1	Tibbi texnoloji məhsulları qruplara ayırır
				D1.2	Tibbi avadanlıqların texniki göstəricilərini müəyyən edir
				D1.3	Avadanlığın istismarı ilə əlaqəli təlimatlandırmanı həyata keçirir
				D1.4	Müxtəlif model tibbi aparatların texniki xidmət periodlarını müəyyən edir
				D1.5	Müvafiq təlimatlar əsasında dəyişdirmə işlərini həyata keçirir
E	Tibbi avadanlıqların istismara yararlığını təmin etməyi bacarır	E1		E1.1	Tibbi avadanlıqlarda vizual yoxlama işlərini həyata keçirir
				E1.2	Avadanlığın istismar göstəricilərini yaxşılaşdırmaq məqsədilə dəyişdirmə və bərpa işlərini aparır
				E1.3	Tibbi avadanlıqları müvafiq şəkildə təmizləyir

Proqram tədrisi nəticəsində əldə ediləcək müstəqillik və məsuliyyət səviyyəsi (yanaşma/ davranış):

- Ona verilmiş vəzifələrin icrasına məsuliyyətlə yanaşmaq;
- Müxtəlif sosial şəraitlərə uyğunlaşa və bu şəraitlərdə fəaliyyət göstərmək;
- İşinin nəticələrini qiymətləndirmək;
- Müasir texnologiyalardan istifadə olunan şəraitdə fəaliyyət göstərmək, onlardan məqsədyönlü və mümkün qədər minimal risklə istifadə etmək;
- Fəaliyyətini qanunvericilik və qaydalara uyğun təşkil etmək;

- Etibarlı, məsuliyyətli və sədaqətli olmaq və işə dair öhdəlikləri yerinə yetirmək;
- Peşəkar, prinsipial, dürüst, dəqiq, eləcə də səbrli və təmkinli olmaq;
- Dəyişən iş saatlarına uyğunlaşmaq;
- Təşəbbüskar və yenilikçi olmaq;
- Müştəri-yönümlü olmaq;
- Ətraf mühit, keyfiyyət təminatı sistemi ilə bağlı məlumatlı olmaq;
- Məxfilik və gizlilik prinsiplərini gözləmək;
- Xarici görünüşü səliqəli və işdə nizamlı olmaq;
- Öyrənmə prosesində müəllim nəzarəti ilə müəyyən olunmuş tövsiyələrdən istifadə edir

5. Proqramın təlim nəticələri

Təlim proqramının tədrisi təhsilalanlara aşağıdakı səriştələrin əldə etməsini təmin edəcəkdir.

- PTN1. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır
- PTN2. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır.
- PTN3. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır
- PTN4. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır.
- PTN5. Cərəyan dövrəsini qurmağı bacarır.
- PTN6. Yarımkeçiricilərdən ibarət dövrəni qurmağı bacarır
- PTN7. Ölçmə üsullarını müəyyən etməyi bilir
- PTN8. Elektrik dövrəsində ölçmə işlərini bacarır
- PTN9. Çertyojların tərtibini və hündəsi qurmaları oxumağı bacarır
- PTN10. Elektrik sxemləri haqqında bilir
- PTN11. Lazımi material, alət, avadanlıq və cihazları işə hazırlamağı bacarır
- PTN12. Avadanlıq və cihazlarda nasazlıqları aşkarlamağı bacarır.
- PTN13. Nasazlıqların təmiri üçün hazırlıq görməyi bacarır
- PTN14. Nasazlıqların aşkarlanmasını bacarır.
- PTN15. Yekun yoxlama işlərinin aparılmasını bacarır
- PTN16. Rəqəmsal tibbi avadanlıqlara texniki xidmət etməyi bacarır.
- PTN17. Tibbi avadanlıqlara texniki xidmət etməyi bacarır
- PTN18. Tibbi avadanlıqların istismara yararlığını təmin etməyi bacarır

6. Tədris planı (modul strukturu)

İxtisasın adı: Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti elektromexaniki								
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)								
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı					məsləhət
			I	II				
			15	10	3	9	1	
	2	3	4	5	6	7	8	
	Baza modulları							
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1				
2	Xarici dildə ünsiyyət	45	3					
3	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30		3				
4	Sahibkarlıq	30	2					
5	İKT-dən istifadə	45	3					
	Baza modulları üzrə cəm:	175	9	4				
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri		16	17				
6	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	30	2					
8	Elektrotexnika və elektronika	60	4					
9	Elektrik ölçmələri	45	3					
10	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	30	2					
11	Diagnostika işlərinin həyata keçirilməsi	70	2	4				
12	Təmir işlərinin həyata keçirilməsi	105	3	6				
13	Texniki xidmətin həyata keçirilməsi	70		7				
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri – cəmi	410	16	17				
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	395	10	14	35			
	İstehsalat təcrübəsi	360				40		

	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1340	35	35	35	40		
	Məsləhət saatları	20						20
	YEKUN	1360						

* Tədris planı bölmələri arasında cəmi saatların saxlanması arzu ediləndir. Ehtiyaca uyğun bölgü İşçi Qrupundan müzakirə edilərək dəyişdirilə bilər.

Tədris planında modulların tədris ardıcılığı, dərslər saatları və tədris olunduğu il və yarımlar qeyd edilir. Modullar hazırlanarkən məzmunun mənimsənilməsi və dərslər saati olaraq modulun yarımlar ərzində tamamlanması nəzərə alınmalıdır. Məzmun ardıcılığı baxımından modul bir neşə yarımlar davam etməlidirsə bu zaman modul müstəqil hissələrə ayrılaraq müvafiq ardıcılıqla tədris edilməlidir (məs. İngilis dili -1, İngilis dili -2 və s.).

7. Modul spesifikasiyası

Tədrisi nəzərdə tutulan modulların təlim nəticələri və məzmununun təsviri

1.	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi"				
	Modulun tədris saati: 30 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra fərdi sağlamlıq və təhlükəsizliyinizi qorumağı, təhlükəsizlik təlimatları, nişanları və göstərişlərinə riayət etməyi, ilk yardım və yanğından mühafizə prosedurlarını həyata keçirməyi bacaracaqsınız				
	Təlim nəticələri: PTN1. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır PTN2. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır. PTN3. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır PTN4. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır.				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN1	Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır	İş yerinin, avadanlıqların təhlükəsiz, zərərsiz olmasını yoxlayır, sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə hüquqi-normativ tələblərə uyğunluğunu təmin edir	<ul style="list-style-type: none"> – Avadanlıqların təhlükəsizliyi – Ümumi təhlükəsizlik qaydaları – Avadanlığın istismar təlimatı 	30 saat	Nəzəri/ Praktiki
		Texniki təhlükəsizlik qaydaları və istismar üzrə təlimatın müddəalarına düzgün qaydada riayət edir	<ul style="list-style-type: none"> – Qoruyucu çəpərlər – Elektrik açarının təhlükəsizlik həddi – Avdanlığı söndürmədən müdaxilə 		Nəzəri / Praktiki
		Avadanlığın istismarı zamanı sağlamlığına təsir edə biləcək zərərli faktorları təsvir edir	<ul style="list-style-type: none"> – Zərərli faktorlar – "STOP"düyməsi – İş zamanı qoyulan 		Nəzəri / Praktiki

			qadağalar	
		İş paltarını maşın, dəzğah və mexanizmin fırlanan və ya hərəkətdə olan hissələrinə ilişməyəcək şəkildə geyinir	– FMV-i (işçi geyimi, ayaqqabı, eynək, baş geyimi) – Geyim qaydası	Nəzəri / Praktiki
PTN2	Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır	Təlimat, nişan və göstərişlərə düzgün əməl edilməsini nümayiş etdirir	– Təlimat, xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanları	Nəzəri / Praktiki
		Avadanlığın üzərində xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanlarının silinməsi və qopardılmasının fəsadlarını anlayır	– Təhlükəsizlik nişanlarının fəsadları	Nəzəri / Praktiki
PTN3	İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır	Hadisə baş verən zaman ilkin qiymətləndirmə prosesini düzgün şəkildə nümayiş etdirir	– İlkin qiymətləndirmə prosesi	Nəzəri / Praktiki
		Zərər çəkən, ilk yardım göstərən və təhlükə ilə üzləşmə ehtimalı olan digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görüləcək tədbirləri təsvir edir	– İlk yardım proseduru – Digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görüləməli tədbirlər	Nəzəri / Praktiki
		Kömək çağırma və məlumat ötürmə prosesini təsvir edir	– Kömək çağırma və məlumat ötürmə	Nəzəri / Praktiki
		Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs almayan şəxsə ürək masajı və süni nəfəs vermə prosedurlarını həyata keçirir	– Zərərçəkənin düzgün uzadılması – Nəfəs almayan şəxsin ürək masajı	Nəzəri / Praktiki

			– Süni nəfəs vermə proseduru		
		Kəskin qanaxmanın qarşısını düzgün şəkildə alır	– Kəskin qanaxmanın qarşısının alınması		Nəzəri / Praktiki
		Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütununun zədələnmə halları zamanı düzgün yardım göstərir	– Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütunu zədələnmələri		Nəzəri / Praktiki
		Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı düzgün yardım göstərir	– Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı ilk yardım		Nəzəri / Praktiki
		Kimyəvi yanıqlar zamanı düzgün yardım göstərir	– Kimyəvi yanıqlar zamanı ilk yardım		Nəzəri / Praktiki
PTN4	Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır	Yanğınla mübarizə aparmaq üçün yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranlarını müəyyən edir	– Yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranları		Nəzəri / Praktiki
		Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə prosedurlarını düzgün şəkildə təsvir edir	– Yanğın signalı, evakuasiya və xilasetmə proseduru		Nəzəri / Praktiki
		Mövcud təşkilati tələblərə cavab vermək baxımından yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurları düzgün izah edir	– Yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurlar		Nəzəri / Praktiki
		Verilmiş yanğın növü ilə mübarizə aparmaq üçün uyğun yanğınsöndürəni seçir	– Yanğın növləri və mübarizə üsulları		Nəzəri / Praktiki

		Seçilmiş yanğınsöndürənin düzgün istifadə qaydalarını təsvir edir, (əhatə olunanlar: yanğınsöndürən – su, köpük, CO2, quru toz, adyal)	– Yanğınsöndürənin istifadə qaydaları – Su, köpük, CO2, quru toz, adyal		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Avadanlıqları təhlükəsiz istifadə etməyi bacaracaq 2. Avadanlığın istismarı üzrə təlimatdan istifadəni bacaracaq 3. Elektrik açarının təhlükəsizlik həddində istifadəsini bacaracaq 4. Zərərli faktorları tanıyacaq 5. “STOP”düyməsindən istifadəni bacaracaq 6. İş zamanı qoyulan qadağalara uyğun işləməyi bacaracaq 7. FMV-i (işçi geyimi, ayaqqabı, eynək, baş geyimi) düzgün istifadəni bacaracaq 8. Təlimat, xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanlarından istifadəni bacaracaq 9. Kəskin qanaxmanın qarşısının alınmasını bacaracaq 10. Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütununun zədələnmələri zamanı ilk yardımını bacaracaq 					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

2.	Modulun kodu:				
	Modulun adı: “Elektrotexnikanın və elektronikanın əsasları”				
	Modulun tədris saati: 50 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra cərəyan dövrəsini və yarımkeçiricilərdən ibarət dövrəni qurmağı bacaracaqsınız				
	Təlim nəticələri: PTN5. Cərəyan dövrəsini qurmağı bacarır PTN6. Yarımkeçiricilərdən ibarət dövrəni qurmağı bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
	PTN5 Cərəyan dövrəsini qurmağı bacarır	İşlədiciləri ardıcıl, paralel və qarışıq birləşdirməklə sabit cərəyan dövrələrini tələblərə uyğun qurur	– Mürəkkəb elektrik dövrələri və qurulması	50 saat	Nəzəri / Praktiki

		Əsas dövrə qanunlarını (Om, Coul-Lents, Kirxof qanunlarını) aydın izah edir	— Ardıcıl və paralel dövrələr — Qanunların tətbiqi		Nəzəri / Praktiki
		Elektromaqnit induksiyası hadisəsini aydın təsvir edir	— Transformatorlarda e.h.q induksiyası		Nəzəri / Praktiki
		Dəyişən cərəyan dövrlərini növlərə ayırır	— Sinusoidal dövrə və qurulması		Nəzəri / Praktiki
		Mühərriklərin təyinatı və iş prinsiplərini fərqləndirir	— Mühərrik dövrəsi və qurulması		
PTN6	Yarımkəçiricilərdən ibarət dövrəni qurmağı bacarır	Yarımkəçirici cihazları dövrə hissəsinə müvafiq şəkildə birləşdirir	— Yarımkəçirici diod — Düzəldirici sxemin qurulması		Nəzəri / Praktiki
		Tranzistorlu dövrləri müvafiq qaydada yoxlayır	— Tranzistor — Müxtəlif təyinatlı dövrlərin qurulması		Nəzəri / Praktiki
		Qida mənbələrinin işini təsvir edir	— SMPS topologiyasına malik qida mənbəyi və sxemin yığılması		Nəzəri / Praktiki
		Gücləndirici və generator sxemlərini müvafiq qaydada qoşur	— Qoşulma sxemlərini təhlili		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					

1. Mürəkkəb elektrik dövrləri və qurulması
2. Ardıcıl və paralel dövrlər
3. Qanunların tətbiqi
4. Transformatorlarda e.h.q induksiyası
5. Sinusoidal dövrə və qurulması
6. Mühərrik dövrəsi və qurulması
7. Yarımqeçirici diod
8. Düzləndirici sxemin qurulması
9. Tranzistor
10. Müxtəlif təyinatlı dövrlərin qurulması

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

3.	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "Elektrik ölçmələri"				
	Modulun tədris saati: 60 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra ölçmə üsullarını və elektrik dövrəsində ölçmə işlərini bacaracaqsınız.				
	Təlim nəticələri: PTN7. Ölçmə üsullarını müəyyən etməyi bacarır PTN8. Elektrik dövrəsində ölçmə işlərini bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saatı	Tədris forması
PTN7	Ölçmə üsullarını müəyyən etməyi bacarır	Ölçmə və onun mahiyyətini izah edir	– Müxtəlif təyinatlı ölçü cihazları		Nəzəri / Praktiki
		Ölçməni müvafiq üsulla həyata keçirir	– Ölçmə üsulları və tətbiqi		Nəzəri / Praktiki
		Ölçmə xətasını hesablayır.	– Mütləq, nisbi və gətirilmiş xəta		Nəzəri / Praktiki
		Fiziki kəmiyyətlərin ölçmə metodlarını təsvir edir	– Fiziki kəmiyyətə uyğun ölçü cihazı		
		Ölçmənin növünə və təyinatına görə ölçü cihazlarını ayırd edir	– Ölçü cihazlarının təyinat və parametrləri		
		Elektrik ölçü cihazlarının təyinatını ayırd edir	– Elektrik ölçü cihazlarından dövrə hissəsində		

			istifadə		
PTN8	Elektrik dövrəsində ölçmə işlərini bacarır	Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində cərəyanı ölçür	– Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsi	60 saat	Nəzəri / Praktiki
		Kondensator, induktivlik kimi passiv dövrə elementlərinin nominalını müəyyən edir	– Multimetr və LCR metr vasitəsi		Nəzəri / Praktiki
		Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində gərginliyi ölçür	– Voltmetrlərlə gərginliyin ölçülməsi		
		Körpü və ampermetr-voltmetr üsulu ilə müqaviməti ölçür	– Müvazinətləşmiş körpü üsulu əsasında kompleks müqaviməti təyini		
		Ossillometrik metodla ölçmə prosesini təşkil edir	– Ossillometrik üsulla elektrik parametrlərinin ölçülməsi		
		Birfazlı dəyişən cərəyan dövrəsində gücü ölçür	– Vattmetr vasitəsilə gücün ölçülməsi		
		Üçfazlı elektrik dövrəsində aktiv gücü, enerjini müəyyən edir	– Üç vattmetr vasitəsilə gücün ölçülməsi		
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Müxtəlif təyinatlı ölçü cihazlarından istifadə 2. Ölçmə üsulları və tətbiqi 3. Mütləq, nisbi və gətirilmiş xəta 4. Fiziki kəmiyyətə uyğun ölçü cihazından istifadə 5. Ölçü cihazlarının təyinat və parametrlərinə uyğun təyinatı 6. Elektrik ölçü cihazlarından dövrə hissəsində istifadə 7. Sabit və dəyişən cərəyan dövrəsində elektrik parametrlərinin ölçülməsi 8. Müxtəlif nominallı elementlərin parametrlərini multimetr və LCR metr vasitəsilə təyini 9. Voltmetrlərlə gərginliyin ölçülməsi 10. Müvazinətləşmiş körpü üsulu əsasında kompleks müqavimətin təyini 					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

4.	Modulun kodu:				
	Modulun adı: "Sxem, çertyoj və qrafiki işlər"				
	Modulun tədris saati: 50 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra çertyojların tərtibini, həndəsi qurmaları və elektrik sxemlərini oxumağı bacaracaqsınız				
	Təlim nəticələri: PTN9. Çertyojların tərtibini və həndəsi qurmaları oxumağı bacarır PTN10. Elektrik sxemləri haqqında bilir				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN9	Çertyojların tərtibini və həndəsi qurmaları oxumağı bacarır	Çertyojların əsas yazı və miqyaslarını, xətlərin növlərini sadalayır	– Çertyojun tərtibi üçün lazımı alətlər	50 saat	Nəzəri / Praktiki
		Çertyojlarda şriftlərin, yazıların və ölçülərin qoyulmasını təsvir edir	– Yazıların və ölçülərin qoyulması		Nəzəri / Praktiki
		Müxtəlif həndəsi fiqurları çəkir.	– Parça, bucaq və çevrənin bölünməsi		Nəzəri / Praktiki
PTN10	Elektrik sxemlərini oxumağı bacarır	Sxemdə xüsusi birləşmə və işarələri ayırd edir	– Sxem əsasında birləşmə və işarələr		Nəzəri / Praktiki
		Passiv dövrə elementlərini sxemdə müəyyən edir	– Passiv dövrə elementləri – Şərti işarələr		Nəzəri / Praktiki
		Aktiv dövrə elementlərini müəyyən edir	– Aktiv dövrə elementləri		Nəzəri / Praktiki
		Sxemdə rəqəmsal elementləri ayırd edir	– Rəqəmsal dövrə elementləri və şərti işarələr		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Çertyojun tərtibi üçün lazımı alətləri müəyyən edilməsi 2. Standartlar əsasında yazıların və ölçülərin qoyulması 3. Müxtəlif həndəsi fiqurların çəkilməsi 4. Verilmiş tapşırıq sxemi əsasında birləşmə və işarələrin müəyyən edilməsi 					

5. Standart əsasında passiv dövrə elementlərinin şərti işarələrinin çəkilməsi
6. Standart əsasında aktiv dövrə elementlərinin şərti işarələrinin çəkilməsi
7. Standart əsasında rəqəmsal dövrə elementlərinin şərti işarələrinin çəkilməsi
8. Çertyoj və sxemlərin oxuyaraq şərh edilməsi
9. Təmir prosesi üçün elektrik sxemlərinin oxunması
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

5.	Modulun adı: "Diaqnostikası işlərinin həyata keçirilməsi"				
	Modulun saati: 50 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz, bu modulu öyrəndikdən sonra, avadanlıq və cihazlarda problemləri müəyyən etmə üsullarını və nasazlıqları aşkarlama metodlarını bacaracaqsınız				
	PTN11. Lazımi material, alət, avadanlıq və cihazları işə hazırlamağı bacarır PTN12. Avadanlıq və cihazlarda nasazlıqları aşkarlamağı bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN11	Lazımi material, alət, avadanlıq və cihazları işə hazırlamağı bacarır	İşin növü və istifadə olunacaq iş metoduna əsasən iş mühitini hazırlayır	– İş mühitinin hazırlanması	50 saat	Nəzəri/ praktiki
		Effektiv yoxlanış və təmirə lazım olan alət, avadanlıq və sınaq qurğularını müəyyən edir	– Diaqnostika alətləri – Test cihazları və vasitələri		Nəzəri/ praktiki
		Alət, avadanlıq və cihazların işlək vəziyyətdə olub-olmadığını müvafiq qaydada yoxlayır	– Alət, avadanlıq və cihazların yoxlanması		Nəzəri/ praktiki
		Problemləri müəyyən etmək üçün müvafiq sxem və təlimatları oxuyub şərh edir	– Təlimatlarının oxunması		Nəzəri/ praktiki
		Aparat və proqram səviyyəsində meydana çıxmış sadə nasazlıqları müəyyən edir	– Texniki problemlər – Proqram təminatı		Nəzəri/ praktiki

PTN12	Avadanlıq və cihazlarda nasazlıqların aşkarlanması bacarır	Funksional ölçü cihazları və analizatorları müvafiq qaydada istifadə edir	– Ölçü analizatorları və onlardan istifadə	Nəzəri/ praktiki
		Avadanlığın hissə, birləşmə və mexanizmlərinin vəziyyətini qiymətləndirir	– Avadanlığın hissə, birləşmə və mexanizmlərinin yoxlanması	Nəzəri/ praktiki
		Müvafiq diaqnostika metodunu seçir	– Diaqnostika üsulları – Elektron çap lövhələri	Nəzəri/ praktiki
		Yaranmış nasazlıqları müvafiq qaydada aşkar edir	– Nasazlıqların növləri – Nasazlıqların aşkarlanması	Nəzəri/ praktiki
		Sökülmüş hissə və ya sistem üzərində nasazlığa səbəb ola biləcək yanma, qopma, qırılma kimi problemləri aşkarlayır	– Yanma, qopma, qırılma kimi problemlərin aşkarlanması	Nəzəri/ praktiki
		Qüsürlü hissələrin və mexanizmlərin siyahısını tərtib edir	– Qüsürlü hissə və mexanizmlərin siyahı	Nəzəri/ praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Diaqnostika üçün alətlərin istifadəsi 2. Test cihazları və vasitələrinin istifadəsi 3. Müxtəlif model aparatlarında təlimatların oxunması 4. Müvafiq sxemlərin təhlilini 5. Müxtəlif model aparatlarda texniki problemlərin müəyyən olunması 6. Müxtəlif model aparatlarda proqram təminatı problemləri 7. Ölçü analizatorlarından istifadəni 8. Nasazlıqların növlərini müəyyən etməyi 9. Nasazlıqların təyini üsulları 10. Nasazlığın diaqnostika üsulları 				
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə				

6	Modulun adı: "Təmir işlərinin həyata keçirilməsi"				
	Modulun saati: 70 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz, bu modulu öyrəndikdən sonra, nasazlıqların aşkarlanmasını və təmir işlərini yerinə yetirməyi bacaracaqsınız				
	PTN13. Nasazlıqların təmiri üçün hazırlıq görməyi bacarır PTN14. Nasazlıqların aşkarlanmasını bacarır PTN15. Yekun yoxlama işlərinin aparılmasını bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN13	Nasazlıqların təmiri üçün hazırlıq görməyi bacarır	Təmir prosesi üçün lazımı vəsaitlərin mövcudluğunu yoxlayır	<ul style="list-style-type: none"> - Təmir üçün alətlər - Təmir zamanı texniki təhlükəsizlik 	70 saat	Nəzəri/ praktiki
		Avadanlığı təmirə qəbul edərək, yoxlama nəzarət işlərini aparır	<ul style="list-style-type: none"> - Avadanlığın yoxlaması 		Nəzəri/ praktiki
		Tibbi elektron aparatlarda xarakterik nasazlıqları müəyyən edir	<ul style="list-style-type: none"> - Xarakterik nasazlıqlar - Nasazlıq səbəbləri 		Nəzəri/ praktiki
		Tibbi elektron aparatların təmiri üçün aparatın elektron sxemini şərh edir	<ul style="list-style-type: none"> - Prinsipial elektron sxemlərinin təhlili 		Nəzəri/ praktiki
PTN14	Nasazlıqların aşkarlanmasını bacarır	Avadanlığın elementləri üçün etibarlı mufta və ya birləşdiricilərdən istifadə edir	<ul style="list-style-type: none"> - Mufta və ya birləşdiricilərdən istifadə 	70 saat	Nəzəri/ praktiki
		Elektron platalarda təmir texnoloji işləri həyata keçirir	<ul style="list-style-type: none"> - Təmirin mərhələləri 		Nəzəri/ praktiki
		Elektron detalların dəyişdirilməsini həyata keçirir	<ul style="list-style-type: none"> - Elementlərin dəyişdirilməsi - Lehim 		Nəzəri/ praktiki

			vasitələrindən istifadə		
		Dəyişilməli olan, istismar müddəti bitmiş və ya nasazlıq aşkarlanan hissələrin avadanlıq və ya cihazla tam uyğun olduğunu yoxlayır	- Cihazla tam uyğunluğun yoxlanması		Nəzəri/ praktiki
		Dəyişilməli olan, istismar müddəti bitmiş və ya nasazlıq aşkarlanan hissələri yeniləri ilə əvəz edir	- İstismar müddəti bitmiş və ya nasazlıq aşkarlanan hissələrin dəyişdirilməsi		Nəzəri/ praktiki
		Təmirdən sonra yoxlama və sınaq işlərini həyata keçirir	- Yoxlama işləri - Sınaq işləri və təhvil təslim proseduru		Nəzəri/ praktiki
		Avadanlığın və ya sistemin bütün birləşmə, montaj və nizamlama işlərini yerinə yetirərək onu işlək vəziyyətə gətirir	- Birləşmə, montaj və nizamlama işləri		Nəzəri/ praktiki
PTN15	Yekun yoxlama işlərinin aparılmasını bacarır	Uyğun olmayan bağlantıları düzəldir və parametrləri tənzimləyir	- Bağlantıların standartlara uyğunluğunun yoxlanması		Nəzəri/ praktiki
		İstifadəçini düzgün istifadə qaydalarına dair təlimatlandırır	- Parametrlərin tənzimlənməsi		Nəzəri/ praktiki
		İstifadə olunan alət, avadanlıq və dəzgahın təmizliyinə riayət edir	- Alət və avadanlıqların təmizliyi		Nəzəri/ praktiki

Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı

1. Təmir üçün alət və avadanlıqlardan istifadə
2. Təmir zamanı texniki təhlükəsizliyə uyğun işin təşkili
3. Alət və avadanlıqların yoxlaması
4. Xarakterik nasazlıqların müəyyən olunması
5. Nasazlıq səbəblərinin müəyyən olunması
6. Prinsipial elektron sxemlərinin təhlili
7. Təmir işlərini mərhələlərlə həyata keçirməyi
8. Elementlərin dəyişdirilməsi
9. Lehim vasitələrindən istifadə
10. Yoxlama işləri
11. Sınaq işləri və təhvil təslim proseduru

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

7	Modulun adı: "Texniki xidmətin həyata keçirilməsi"				
	Modulun saati: 40 saat				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz, bu modulu öyrəndikdən sonra, tibbi avadanlıqlara xidmət işlərini və istismara yararlılığını təmin etməyi bacaracaqsınız				
	PTN16. Rəqəmsal tibbi avadanlıqlara texniki xidmət etməyi bacarır PTN17. Tibbi avadanlıqlara texniki xidmət etməyi bacarır PTN18. Tibbi avadanlıqların istismara yararlılığını təmin etməyi bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
PTN16	Rəqəmsal tibbi avadanlıqların texniki xidmət etməyi bacarır	Rəqəmsal tibbi avadanlıqların və sistemlərin xarici qüsurlarının vəziyyətinə nəzarət edir	– Rəqəmsal tibbi avadanlıqlar və sistemlər	40 saat	Nəzəri/ praktiki
		Rəqəmsal tibbi avadanlıqlarda yarana biləcək təhlükələrə qarşı yoxlamalar aparır	– Rəqəmsal tibbi avadanlıqlarda yarana biləcək təhlükələr		Nəzəri/ praktiki
		Əldə olunan göstəricilərin istehsalçı tərəfindən müəyyən olunmuş standartlara uyğunluğunu yoxlayır	– Əldə olunan göstəricilərin standartlara uyğunluğunun yoxlanması		Nəzəri/ praktiki

		Avadanlıq və cihazların hərəkətli hissələrini yağlayır və işləkliyini yoxlayır	– Avadanlıq və cihazların yağlanması və yoxlanması		Nəzəri/ praktiki
PTN17	Tibbi avadanlıqların xidmət etməyi bacırır	Tibbi texnoloji məhsulları qruplara ayırır	– Müxtəlif növ aparatlar və onların təsnifatı		Nəzəri/ praktiki
		Tibbi avadanlıqların texniki göstəricilərini müəyyən edir	– Texniki göstəricilər – Texniki göstərici kitabçasından istifadə		Nəzəri/ praktiki
		Müxtəlif model tibbi aparatların texniki xidmət periodlarını müəyyən edir	– Vaxtaşırı texniki xidmət cədvəlinin tərtibi – Gündəlik texniki xidmət		Nəzəri/ praktiki
		Avadanlıq və ya cihazın üzərindəki termostat, kontaktor, qoruyucu, lampa, kabel və oxşar elektrik hissələrini yoxlayır	– Termostat, kontaktor, qoruyucu, lampa, kabel və oxşar elektrik hissələrinin yoxlanması		Nəzəri/ praktiki
		Avadanlıq və ya cihazların hərəkətli hissələrini yağlayır	– Avadanlıq və ya cihazların yağlanması		Nəzəri/ praktiki
		Boşluq ehtimalı olan hissələrdə lazımı sıxma, tarazlama işlərini həyata keçirir	– Lazımı sıxma və tarazlama işləri		Nəzəri/ praktiki
		Müvafiq təlimatlar əsasında dəyişdirmə işlərini həyata keçirir	– Təlimatlar – Dəyişdiriləcək detallar – Mexaniki elementlər		Nəzəri/ praktiki
		Avadanlığın istismarı ilə əlaqəli təlimatlandırmanı həyata keçirir	– Avadanlığın istismarı		Nəzəri/ praktiki

PTN1 8	Tibbi avadanlıqların istismara yararlığını təmin etməyi bacarır	Tibbi avadanlıqlarda vizual yoxlama işlərini həyata keçirir	– Vizual yoxlama normaları	Nəzəri/ praktiki
		Avadanlığın istismar göstəricilərini yaxşılaşdırmaq məqsədilə dəyişdirmə və bərpa işlərini aparır	– İstismar göstəriciləri – İstismarın səmərəliliyi	Nəzəri/ praktiki
		Tibbi avadanlıqları müvafiq şəkildə təmizləyir	– Təmizlik vasitələri – Təmizlik işləri	Nəzəri/ praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Müxtəlif növ aparatlarla tanışlıq 2. Tibbi avadanlığa uyğun texniki göstəricilər 3. Texniki göstəricilər kitabçasından istifadə 4. Yeni texnoloji məhsul üçün təlimat 5. Avadanlığın istismarı 6. Vaxtaşırı texniki xidmət cədvəlinin tərtibi 7. Gündəlik texniki xidmət 8. Dəyişdiriləcək detallar 9. Mexaniki elementləri 10. Vizual yoxlama normaları 				
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə				

8. Attestasiya və qiymətləndirmə

Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 13 mart 2019-cu il tarixli KQ-06 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası" əsasında həyata keçirilir.

Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə prosesindən müvəffəqiyyət əldə edilmiş təhsilalanlar peşə təhsili haqqında sertifikat əldə edəcəkdir.

9. Tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər

"Tibbi avadanlıqların təmiri və xidməti elektromexaniki" ixtisası üzrə mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 5 il, istehsalat və ya 1 il pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi modullar (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

10. Tövsiyə edilən alət və avadanlıqların siyahısı

1. Xəbərdaredici plakatlar;
2. Xüsusi montaj başlıqları;
3. Pərçim;
4. Pərçim qaynaq avadanlıqları;
5. Plastik sıxaclar;
6. Pnevmatik sıxma tapançaları;
7. Silikon;
8. Daşıma paletləri;
9. Daşıyıcı arabalar;
10. Əl alətləri;
11. Müxtəlif sensorlar;
12. Müxtəlif sınaq avadanlıqları;
13. Müxtəlif izolyasiya vasitələri;
14. Əl və elektrik bıçqları;
15. Elektrikli burğu aləti;
16. İzolenta;
17. Lehim dəsti;
18. Cərəyan ölçən qısqac;
19. Ampermetr;
20. Müxtəlif işıqlandırma cihazları (əl fənəri, səyyar lampalar, ardıcıl lampalar və s.) ;
21. Müxtəlif qaldırıcı və daşıyıcı avadanlıqlar (mexaniki və ya elektrikli qaldırıcı zəncir, ling, və s.);
22. Müxtəlif kəsici və deşici alətlər (gilyotin qayçı, qayçı, mişar, və s.);
23. Müxtəlif ölçmə və yoxlama cihazları (ommetr, ampermetr, cari sıxac, multimetr və s.);
24. Müxtəlif kəlbətinlər (qısqac kəlbətini, kəlbətin, əyriburun kəlbətin, itiağız kəlbətin, və s.).

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş “Ana dilində ünsiyyət” səriştəsi “Azərbaycan dili”, “Xarici dildə ünsiyyət” səriştəsi “Xarici dil”, “İnformasiya texnologiyaları” səriştəsi “İnformatika”, “Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə” səriştəsi isə “Riyaziyyat” fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”;
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə “Xarici dil”, “Fiziki tərbiyə”.
  - 2.3. “İnformatika” fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. “Xarici dil” fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları “əsas xarici dil” əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında” qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə “Peşə təhsili haqqında” qanununun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları

- üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.
  9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat” (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
  10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
  11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
  12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla “Stem” fənni əlavə olaraq tədris olunur.